УДК 811.161.2'373:81.1'06](045)
DOI https://doi.org/10.32782/bsps-2026.11.5

ЧАС І ПРОСТІР У СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ

Ігор Дегрик
здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії
кафедри української мови та журналістики
Уманського національного університету
вул. Інститутська, 1, м. Умань, Україна
orcid.org/0009-0005-3512-4307
e-mail: 0995042429@ukr.net

Анотація. *У статті досліджено особливості осмислення категорій часу і простору в сучасних лінгвістичних студіях та з'ясовано їхню роль у формуванні мовної картини світу. Зазначено, що темпоральність і локативність належать до базових параметрів людського досвіду, через які мова структурує уявлення про дійсність, пам'ять, рух, межу, сакральне й профанне. Узагальнено наукові підходи до вивчення граматичної темпоральності, бінарної організації простору, просторового культурного коду та хронотопної будови фольклорного тексту. Підкреслено, що час і простір у мовній системі функціонують не лише як граматичні або координатні величини, а як складні лінгвокультурні, когнітивні й символічні категорії, пов'язані з етнічним досвідом, оцінними опозиціями та способами символічного впорядкування світу. Особливу увагу приділено українському фольклору, у якому часопросторова організація відображає народно-поетичне бачення світу, етнічну пам'ять, ціннісні опозиції та міфологічні уявлення. Установлено, що фізичний, психологічний і міфологічний рівні часопростору в уснопоетичних текстах взаємодіють між собою, формуючи багатозначні образи, у яких конкретна локалізація події поєднується з емоційним переживанням і сакральною семантикою межі. З'ясовано, що фізичний час і простір пов'язані з локалізацією подій, календарними й добовими циклами, назвами місцевостей та природних об'єктів; психологічний рівень виявляється у суб'єктивному переживанні очікування, розлуки, туги, пам'яті чи надії; міфологічний хронотоп репрезентує сакральні зони переходу, випробування й контакту з потойбічним. Доведено, що мовні засоби вираження часових і просторових відношень у фольклорі не обмежуються номінативною функцією, а беруть участь у створенні національно маркованої семантики тексту, актуалізуючи опозиції «свій – чужий», «близький – далекий», «верх – низ», «центр – периферія». Наголошено, що аналіз хронотопу дає змогу простежити взаємозв'язок граматичних, лексико-семантичних, образно-символічних і культурних параметрів фольклорного мовлення. Отримані спостереження засвідчують перспективність комплексного підходу до вивчення часу і простору як взаємопов'язаних категорій.*

Ключові слова: *локативність, темпоральність, хронотоп, український фольклор, мовна картина світу, текст, лінгвокультурологія, етнолінгвістика, міфологічний простір, мовознавство.*

TIME AND SPACE IN CONTEMPORARY LINGUISTIC RESEARCH

Ihor Dehryk
Ph.D. Candidate at the Department of Ukrainian Language and Journalism,
Uman National University
Instytutska Str., 1, Uman, Ukraine
orcid.org/0009-0005-3512-4307
e-mail: 0995042429@ukr.net

Abstract. *This article examines the characteristics of how the categories of time and space are conceptualized in contemporary linguistic studies and clarifies their role in shaping the linguistic worldview. It is noted that temporality and locativity are among the basic parameters of human experience through which language structures our understanding of reality, memory, movement, boundaries, the sacred and the profane. It summarizes scholarly approaches to the study of grammatical temporality, the binary organization*

© І. Дегрик, 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії CC BY 4.0

of space, the spatial cultural code, and the chronotopic structure of folkloric texts. It is emphasized that time and space in the linguistic system function not only as grammatical or coordinate quantities, but as complex sociocultural, cognitive, and symbolic categories linked to ethnic experience, evaluative oppositions, and ways of symbolically ordering the world. Particular attention is paid to Ukrainian folklore, in which the organization of time and space reflects the folk-poetic vision of the world, ethnic memory, value oppositions, and mythological concepts. It has been established that the physical, psychological, and mythological levels of time-space in oral poetic texts interact with one another, forming polysemous images in which the specific location of an event is combined with emotional experience and the sacred semantics of the boundary. It has been found that physical time and space are associated with the localization of events, calendar and daily cycles, and the names of localities and natural objects; the psychological level manifests itself in the subjective experience of anticipation, separation, longing, memory, or hope; the mythological chronotope represents sacred zones of transition, trials, and contact with the afterlife. It has been demonstrated that linguistic means of expressing temporal and spatial relationships in folklore are not limited to a nominative function, but contribute to the creation of nationally marked textual semantics, actualizing the oppositions of "one's own" – "foreign," "near" – "far," "top" – "bottom," and "center" – "periphery." It is emphasized that the analysis of chronotope makes it possible to trace the interconnection between grammatical, lexical-semantic, figurative-symbolic, and cultural parameters of folkloric discourse. The findings confirm the promise of a comprehensive approach to the study of time and space as interrelated categories.

Key words: *locativity, temporality, chronotope, Ukrainian folklore, linguistic worldview, text, linguoculturology, ethnolinguistics, mythological space, linguistics.*

Постановка проблеми. Дослідження таких фундаментальних понять, як «час» і «простір», є важливим не лише для граматичної семантики й лінгвістики тексту, а й для етнолінгвістики, лінгвокультурології, когнітивної лінгвістики та фольклористики, оскільки саме часові й просторові координати організовують мовне відображення дійсності, визначають способи номінації подій, локусів, станів і символічних переходів. Особливої ваги ця проблема набуває у вивченні українського фольклору, де час і простір постають не лише як об'єктивні параметри перебігу подій, а й як носії культурної пам'яті, ціннісних опозицій, міфологічних уявлень і народнопоетичного світобачення.

Окремі аспекти темпоральності, локативності та хронотопу вже були предметом уваги українських дослідників. Зокрема, граматичну природу темпоральності, способи вербалізації часових відношень, бінарну структуру простору, просторовий культурний код та особливості фольклорної картини світу розглядали В. Барчук, І. Довбня, Н. Зайченко, Н. Колесник, О. Олійник, Н. Сокіл-Клепар, О. Юденко, Н. Шарманова та інші науковці. У їхніх працях окреслено теоретичні засади аналізу часу і простору як мовних, когнітивних та культурно значущих категорій, що дає підстави для подальшого комплексного дослідження їхньої взаємодії у фольклорному тексті.

В. Барчук уважає, що «вивчення змісту, структури, функціональних різновидів граматичної темпоральності, зокрема встановлення її категорійної природи, – актуальне завдання сучасної лінгвістики, без розв'язання якого подальший розвиток граматичної науки буде ускладнений» [1, с. 7].

Б. С. Білецький і В. Б. Мокін запропонували «підхід до визначення темпоральної спрямованості в текстах новин, які не містять явних часових маркерів. Уведено новий термін «темпоральна спрямованість», який відображає ймовірнісний підхід до оцінювання порядку появи слів на основі статистичних закономірностей у текстових даних. Запропонований підхід використовує глибокі нейронні мережі для моделювання ймовірності» [2, с. 127].

Н. Ф. Зайченко, О. І. Юденко переконані, що «…час поряд із простором є найважливішою сутнісною ознакою об'єктивної дійсності, одне повсякденне життя людини відбувається в конкретних вимірах простору і в реальному масштабі часу» [5, с. 58]. Попри те що в мовній свідомості представників кожного етносу сформувалися власні уявлення про часові моделі, вони ґрунтуються на спільній логіко-понятійній основі, до якої належать такі характеристики, як циклічність і лінійність, одночасність і різночасність, що забезпечують можливість порозуміння між носіями різних мов [5, с. 58].

І. П. Довбня розробила теоретичну концепцію дослідження, «яка спирається на семантичний принцип вивчення бінарної категорії простору» [3, с. 7], та вивчила мовні факти,

що «засвідчили важливість для людини вертикальної моделі простору, що реалізується в основних опозиціях верх/низ і небо/земля» [3, с. 12].

І. П. Довбня зробила такі висновки: «1) бінарна структура простору – це протиставлення вертикальної (верх/низ, небо/земля) і горизонтальних (правий/лівий, передній/задній) моделей простору у свідомості носіїв французької, англійської та української мов, а також ієрархічна організація орієнтаційних та оцінних протиставлень, актуалізованих у семантиці мовних одиниць; 2) для первісної свідомості індоєвропейців характерною була персоніфікація «верху» і «низу», витоки бінарності якої сягають язичницьких вірувань; антропоморфізація просторових понять; синкретизм простору і часу та уявлення людини як земної істоти; 3) бінарна структура простору має еволюційний характер, що виявляється в її якісних змінах – від синкретизму протиставлень (опозицій) у первісній свідомості індоєвропейців до сучасного диференційованого структурування та семантизації простору по вертикалі та горизонталі» [3, с. 16].

Н. М. Шарманова переконана, що «просторовий культурний код українського етносу в системі мови є антропо-предметно-орієнтованим, пов'язаним з аксіологічними опозиціями етносвідомості та з іншими кодами культури шляхом уподібнення. Це виявляється, по-перше, у використанні знаків локалізації на позначення станів, якостей, дій, учинків людини, часу тощо; по-друге, в акумуляції різних концептосфер власними мовними ресурсами на позначення просторової орієнтації. Так, у кодуванні фрагментів буття людини у світі категорії простору й часу є нерозривними» [12, с. 132].

Водночас недостатньо з'ясованими залишаються питання цілісної взаємодії фізичного, психологічного та міфологічного рівнів часопростору в українському фольклорі, а також особливості мовних засобів, через які ці рівні репрезентуються в різних жанрах усної народної творчості. Саме тому актуальним є комплексне осмислення часу і простору як взаємопов'язаних категорій, що формують семантичну, образну й символічну організацію фольклорного тексту.

Мета і завдання статті. Метою статті є з'ясування особливостей репрезентації категорій часу і простору в сучасних лінгвістичних дослідженнях та окреслення їх значення для інтерпретації українських фольклорних текстів. Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань: узагальнити основні наукові підходи до розуміння темпоральності й локативності; визначити специфіку взаємодії фізичного, психологічного та міфологічного рівнів часопростору; схарактеризувати мовні засоби вираження часових і просторових відношень у фольклорі.

Предмет та об'єкт дослідження. Об'єктом дослідження є сучасні лінгвістичні вчення про час і простір. Предметом дослідження виступають лексико-семантичні, граматичні, образно-символічні й культурно марковані засоби, за допомогою яких у фольклорних текстах моделюються часові послідовності та просторові координати.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи український фольклор, Н. Колесник акцентує увагу на тому, що він є «невичерпним джерелом вивчення української ментальності і культури, зокрема національної мовної картини світу, самоідентифікації. Безперечно, національне забарвлення має і національна система називання, зафіксована текстами фольклору» [6, с. 4].

Н. Колесник зазначає, що «антропоцентричний та етноцентричний підходи до інтерпретації мовних явищ та одиниць особливо актуальні для українського мовознавства сьогодні, у часи активного пошуку і формування українством власного світобачення в сучасному глобалізованому, інколи космополітичному світі, в умовах тектонічних зрушень, спричинених війною, та активного впливу вселюдського інформаційного простору» [6, с. 4].

Н. В. Сокіл-Клепар акцентує: «Фольклор – духовна словесна цінність, досвід народу, відображення його культури та світосприйняття. Мова фольклору відтворює народно-поетичне бачення дійсности, утілення її у часових та просторових вимірах. Саме тому локальні вказівки подій, історій та емоцій українців так органічно закарбувалися у фольклорних текстах. Топоніми вартісні для наукових студій, оскільки втілюють у собі національно-культурний потенціал географічного обширу України» [9, с. 197].

В. Снагощенко, досліджуючи українську пісню в західнослов'янській культурі, зазна-

чає, що «з усіх видів народного мистецтва пісня чи не найглибше розкриває багатство душі народу, його творчі сили. Тому під час описів того чи іншого народу завжди багато уваги займає питання, яке місце в його духовному житті посідають поезія, пісня, музика» [8, с. 155].

У сучасній філологічній думці поняття хронотопу розглядається як один із ключових інструментів аналізу художнього й фольклорного тексту. Часопросторовий аспект дає змогу осмислити твір не лише як послідовність подій, а й як цілісну модель світу, у якій локалізація дії, ритм оповіді, повторюваність формул і символіка межі взаємодіють із жанровою природою тексту, напр.: *Ей, на Чорному морі, / На камені біленькім, / Там сидить сокіл ясненький, / Жалібненько квилепроквиляє / І на Чорне море / Спильна поглядає, / Що на Чорному морю / Щось недобре начинає: / Злосупротивна хвилечка хвиля вставає, / Судна козацькі молодецькі / На три часті розбиває. / Перву часть ухопило – / У біларапську землю занесло; / Другу часть схопило – / У Дунай в гирло забило; / А третя часть тут має – / Посеред Чорного моря / На бистрій хвилі, / На лихій хуртовині потопляє* [10, с. 49]. Часопростір виявляється насамперед через просторові координати: *на Чорному морі*, *на камені біленькім*, *у Дунай в гирло*, *посеред Чорного моря*. Ці назви не лише вказують, де відбувається дія, а й створюють образ небезпечного, межового простору – моря як стихії, що загрожує людині й козацьким суднам. Саме такі локальні вказівки у фольклорі набувають не лише географічного, а й національно-культурного та символічного значення. Часовий аспект у цьому уривку передано через розвиток подій: спочатку сокіл сидить і дивиться на море, потім «щось недобре начинає», далі хвиля встає, розбиває судна, а частини суден розносить у різні місця. Тобто час тут організований як послідовність наростання небезпеки: передчуття – поява загрози – катастрофа – наслідки. Це відповідає фізичному рівню часопростору, що локалізує події і лінійну послідовність дії. Водночас наведений вище текст думи відображає і психологічний часопростір. Сокіл «жалібненько квиле-проквиляє» і «спильна поглядає» на море, тому простір моря сприймається не нейтрально, а через тривогу, передчуття біди, емоційне напруження. Психологічний рівень пов'язаний із внутрішнім переживанням, коли простір набуває емоційної характеристики, а час може сприйматися через очікування, тугу, тривогу чи надію. Також у тексті помітний міфологічний вимір. Море постає як межовий простір, пов'язаний із небезпекою, стихією, випробуванням і можливим переходом до смерті. Хвиля тут не просто природне явище, а сила, що руйнує людський порядок. Тому вивчення часу і простору в українському фольклорі передбачає урахування як мовних одиниць, так і ширшого контексту, у якому ці одиниці набувають оцінного та сакрального змісту.

Різні типи часопросторової організації відображаються в мові. На нашу думку, таке розрізнення є важливим для розуміння глибинної структури фольклорних текстів, де час і простір не лише описують події, а й творять власну символічну реальність. Фізичний час і простір трактується як об'єктивна категорія, пов'язана з реальним світом. Простір у цьому разі має координатну організацію: є чіткі напрями (праворуч, ліворуч, угору, вниз), відстані (кілометри, метри), локалізація (у селі, в горах, біля річки). Час у фізичному розумінні фіксується у вигляді лінійної послідовності: ранок – день – вечір – ніч, або календарно, напр., *субота*, *неділя*: *Сьогодні* ***субота****, / А завтра* ***неділя****, – / Десь у тебе, доню, / Сорочка не біла?* [10, с. 292]; *Од* ***неділі*** *першого дня / Стояв обоз невелик / В чистім полі на Цецорі* [4, с. 15]; або трапляються тексти дум, де відбувається поєднання найменувань частин доби з календарними репрезентантами, як-от: *То* ***в неділю б раненько*** *уставала* [4, с. 15]. У фольклорі ці елементи можуть слугувати тлом, проте вони ніколи не є повністю однозначними, тобто означають не просто локацію, а мають символічне значення.

До мовних засобів вираження фізичного часу належать назви частин доби, пір року, календарних свят, вікових етапів людського життя, а також дієслівні форми, що передають послідовність, тривалість або завершеність дії. Простір на цьому рівні вербалізується через топоніми, локативні конструкції, прислівники місця, прийменниково-відмінкові форми, назви природних об'єктів і поселень. Однак у фольклорі такі одиниці майже завжди виходять за межі прямої номінації: дорога може символізувати життєвий шлях,

поле – відкритий простір випробування, дім – центр родинного й сакрального порядку.

Психологічний час і простір – це категорії, пов'язані з внутрішнім переживанням суб'єкта. У текстах українського фольклору час часто втрачає межі й постає як розтягнутий або стислий залежно від емоційного стану героя.

Психологічна організація часу особливо помітна в пісенних текстах, де переживання героя або мовця змінює відчуття часової протяжності. Очікування, туга, розлука, тривога чи надія зумовлюють суб'єктивізацію часу: мить може сприйматися як довгий період, а роки – як згорнутий спогад. Простір у такому разі набуває емоційної характеристики: «далека дорога», «чужа чужина» позначають не лише місце, а й стан належності або відчуження, як-от у тексті пісні: *Ой, любив та кохав, собі дівчину мав, / Гей! Як у саду вишня; / За лихими людьми та за ворогами / Гуляти не вийшла. // Покидаю тебе, серденятко моє, / Гей! Єдиному богу, / А я сам піду, а сам я поїду / В* ***далеку дорогу*** [11, с. 430]; *Ой, там за яром / Брала дівка льон, / та нічим пов'язати. / Ой, недалеко / Мій милий від мене, / Та ніким наказати. / Повяжу я льон, / Повяжу зельон / Тоненькою дубиною. / Перекажу я свому миленькому / Хоч* ***чужою чужиною*** [11, с. 446].

Міфологічний час і простір мають особливий статус у фольклорі, бо не підлягають законам лінійної логіки. Це сакральні координати, у яких діють архетипи, духи, чарівні істоти. Міфологічний час не є хронологічним, він – позачасовий або циклічний. Простір також має символічну природу: *степ* і *поле* – місця випробувань: *«Постій, чумак, постривай, / Шляху в людей розпитай, / Гей-гей, чи не заблудивсь?» / «Мені шляху не питать: / Прямо* ***степом*** *мандрувать, / Гей-гей, долю доганять»* [11, с. 333]; *Ой* ***полем****, Килиїмським, / То шляхом битим гординським, / Ой там гуляв козак Голота, / Не боїться ні огня, ні меча, ні третього болота* [4, с. 15]; міст або річка – межа між світами.

Міфологічний хронотоп у фольклорі найчастіше пов'язаний із мотивами переходу, випробування, очищення та контакту з потойбічним. Межовими просторами виступають ліс, вода, перехрестя, поріг, міст, гора, поле; вони позначають ситуації зміни статусу персонажа або наближення до сакрального. Час у таких текстах організовується за принципом повторюваності: ритуальна дія відтворює первинний міфологічний порядок, а словесна формула актуалізує давню модель світу в момент виконання.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Мовні категорії часу і простору постають не лише як елементи структури, а й як ключові механізми моделювання світу в мові, особливо виявлені в текстах українських народних пісень і дум. У мовознавчих дослідженнях українських авторів чітко окреслюється трирівнева структура сприйняття простору й часу: фізична – як емпірична фіксація подій, місць і часових координат; психологічна – як суб'єктивне переживання часу й емоційне осмислення простору; міфологічна – як сакрально-символічна модель світу, у якій час набуває циклічного або позачасового характеру, а простір організовується через межові локуси, мотиви переходу, випробування й контакту з неземним. У текстах українського фольклору ці рівні часто переплітаються, створюючи багатозначні хронотопи, які можна виявити через комплексний лінгвокультурологічний аналіз.

Перспективним напрямом подальших досліджень є поглиблений аналіз конкретних фольклорних жанрів із застосуванням методів когнітивної лінгвістики, етнолінгвістики, лінгвокультурології та корпусного підходу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Барчук В. Граматична темпоральність: Інтервал. Час. Таксис : монографія. Івано-Франківськ : Сімик, 2011. 416 с.
2. Білецький Б. С., Мокін В. Б. Визначення темпоральної спрямованості в текстах: нейромережевий підхід для хронологічного впорядкування на основі аналізу пар слів. *Вісник Вінницького політехнічного інституту*. 2024. № 6. С. 121–128. DOI: https://doi.org/10.31649/1997-9266-2024-177-6-121-128
3. Довбня І. П. Еволюція бінарної структури простору у французькій, англійській та українській мовах : автореф. дис. … канд. філол. наук : 10.02.17. Київ, 2011. 20 с.
4. Думи (історико-героїчний цикл) : збірник / упоряд. О. Дея. Київ : Дніпро, 1982. 159 с.
5. Зайченко Н. Ф., Юденко О. І. Вербалізація часових відношень в українській мові: лінгводидактичний аспект. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти*. 2017. Вип. 30. С. 56–67.

6. Колесник Н. Власні назви в українському фольклорі : сакральна онімія : навчальний посібник. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2023. 192 с.
7. Олійник О. Часопросторова проблематика у літературознавчих і фольклористичних дослідженнях. *Міфологія і фольклор*. 2010. № 3–4(6). С. 66–71.
8. Снагощенко В. Українська пісня в західнослов'янській культурі: історичний аспект. *Наукові праці Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського (Слов'янські обрії)*. 2019. Вип. 53(10). С. 155–167.
9. Сокіл-Клепар Н. В. Топонімікон бойківських пісень. *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Філологічні науки*. 2023. Вип. 3(101). С. 196–206. DOI: https://doi.org/10.35433/philology.3(101).2023.196-206
10. Українські народні думи та історичні пісні / упоряд. П. Д. Павлій, М. С. Родіна, М. П. Стельмах. Київ, 1955. 659 с.
11. Українські пісні / уклад. В. О. Зав'язкін. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2003. 512 с.
12. Шарманова Н. М. Етнолінгвістика : навчальний посібник / за ред. Ж. В. Колоїз. Кривий Ріг : НПП АСТЕРІКС, 2015. 192 с.

REFERENCES

1. Barchuk, V. (2011). Hramatychna temporalnist: Interval. Chas. Taksys [Grammatical Temporality: Interval. Time. Taxis]. Ivano-Frankivsk: Simyk, 416 p. [in Ukrainian].
2. Biletskyi, B. S., Mokin, V. B. (2024). Vyznachennia temporalnoi spriamovanosti v tekstakh: neiromerezhevyi pidkhid dlia khronolohichnoho vporiadkuvannia na osnovi analizu par sliv [Identifying Temporal Orientation in Texts: A Neural Network Approach to Chronological Ordering Based on Word Pair Analysis]. *Visnyk Vinnytskoho politekhnichnoho instytutu,* 6, 121–128. https://doi.org/10.31649/1997-9266-2024-177-6-121-128 [in Ukrainian].
3. Dovbnia, I. P. (2011). Evoliutsiia binarnoi struktury prostoru u frantsuzkii, anhliiskii ta ukrainskii movakh [The Evolution of the Binary Structure of Space in French, English, and Ukrainian]. Kyiv, 20 p. [in Ukrainian].
4. Deia, O. (1982). Dumy (istoryko-heroichnyi tsykl) [Ballads (Historical-Heroic Cycle)]. Dnipro, 159 p. [in Ukrainian].
5. Zaichenko, N. F., Yudenko, O. I. (2017). Verbalizatsiia chasovykh vidnoshen v ukrainskii movi: linhvodydaktychnyi aspekt [The Verbalization of Temporal Relationships in the Ukrainian Language: A Linguistic-Didactic Perspective]. *Vykladannia mov u vyshchykh navchalnykh zakladakh osvity,* 30, 56–67. [in Ukrainian].
6. Kolesnyk, N. (2023). Vlasni nazvy v ukrainskomu folklori : sakralna onimiia [Proper Names in Ukrainian Folklore: Sacred Onymia]. Chernivtsi, 192 p. [in Ukrainian].
7. Oliinyk, O. (2010). Chasoprostorova problematyka u literaturoznavchykh i folklorystychnykh doslidzhenniakh [Spatio-temporal Issues in Literary and Folklore Studies]. *Mifolohiia i folklor – Mythology and Folklore*, 3–4(6), 66–71. [in Ukrainian].
8. Snahoshchenko, V. (2019). Ukrainska pisnia v zakhidnoslovianskii kulturi: istorychnyi aspekt [The Ukrainian Song in West Slavic Culture: A Historical Perspective]. *Slovianski obrii – Slavic Horizons*, 53(10), 155–167. [in Ukrainian].
9. Sokil-Klepar, N. V. (2023). Toponimikon boikivskykh pisen [The Toponymy of Boiko Songs]. *Visnyk Zhytomyrskoho derzhavnoho universytetu imeni Ivana Franka. Filolohichni nauky,* 3(101), 196–206. https://doi.org/10.35433/philology.3(101).2023.196-206 [in Ukrainian].
10. Pavlii, P. D., Rodina, M. S., Stelmakh, M.P. (1955). Ukrainski narodni dumy ta istorychni pisni [Ukrainian Folk Ballads and Historical Songs]. Kyiv, 659 p. [in Ukrainian].
11. Zaviazkin, V. O. (2003). Ukrainski pisni [Ukrainian songs]. Donetsk, 512 p. [in Ukrainian].
12. Sharmanova, N. M. (2015). Etnolinhvistyka : navchalnyi posibnyk dlia studentiv fakultetu ukrainskoi filolohii [Ethnolinguistics: A Textbook for Students in the Department of Ukrainian Philology]. Kryvyi Rih: NPP ASTERIKS, 192 p. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 08.07.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 12.08.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 03.11.2026